

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Juni 2023/24
Institution	Campus Vejle
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Troels Skytte Sigmann (TRSS) og pædagogikumskandidat Peter Hansen Otte (PEOT)
Hold	SAMF b-1 (samfb1hhx2308v)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Kriminalitet og straf
Forløb 2	Velfærdsstaten under pres
Forløb 3	Demokratiets udfordringer
Forløb 4	En bæredygtig økonomi
Forløb 5	Populisme og identitetspolitik
Forløb 6	Individet i det senmoderne samfund

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Kriminalitet og straf
Forløbets indhold og fokus	<p>I forløbet blev eleverne først introduceret til definitionen af kriminalitet, som den beskrives i <i>Fra drengestreger til bandekriminalitet</i>. Efterfølgende blev det undersøgt, hvordan kriminaliteten i Danmark har udviklet sig i nyere tid, og eleverne blev her gjort bekendte med kriminalitetsmønstre og kriminalitetsudviklinger. Begrebet 'ungdomskriminalitet' blev også defineret for eleverne.</p> <p>Siden blev det undersøgt, hvorfor nogle mennesker ender på en kriminel løbebane, og her blev der sat spot på både socioøkonomiske faktorer og herkomst. I forbindelse med fokuset på herkomst blev eleverne desuden undervist i Danmarks integrationsudfordringer.</p> <p>Centrale teorier om kriminalitet (teoretikere: Edwin H. Sutherland, Robert K. Merton og Travis Hirschi) blev anvendt i arbejdet med at forklare individers vej ind i kriminalitet. I analysen af bandekriminalitet blev også Axel Honneth, Pierre Bourdieu og Erving Goffman inddraget.</p> <p>Eleverne fik slutteligt et kendskab til retssystemet og formålet med straf.</p> <p>I forløbet fik vi besøg af en dommerfuldmægtig fra Københavns Byret, der lærte eleverne om domstolene og retssystemet.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå • anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger • sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre • påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler • formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi • på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<p>Sociologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • identitetsdannelse og socialisering • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark <p>Politik</p> <ul style="list-style-type: none"> • politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU

<p>Anvendt materiale.</p>	<p><u>Kernestof</u></p> <p>Bjørnstrup, Victor; Matthiesen, Tobias; Skov, Oliver Boserup: Fra drengestreger til bandekrig. Columbus. Første udgivelsesår 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 1: Hvad er kriminalitet (alle underpunkter) • Kapitel 2: Hvorfor bliver man kriminel? (alle underpunkter) • Kapitel 4: Hvorfor bliver man bandemedlem? • Kapitel 6: Hvordan fungerer retssystemet? • Kapitel 7: Hvorfor straffer staten kriminelle? <p><u>Supplerende stof</u></p> <p>Kriminalitet og herkomst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danmarks Statistik: ”Indvandrere i Danmark 2022” (6. Kriminalitet, fra s. 117). <p>Kriminalitet og social arv</p> <ul style="list-style-type: none"> • TV2-dokumentar (2017): <i>Født til fængsel</i>. Her så vi første afsnit. (mitCFU) <p>Retssystemet og straf</p> <ul style="list-style-type: none"> • World Justice Project måler den samlede retssikkerhedsscore for et land på otte parametre. På hvilke parametre klarer Danmark sig bedst og hvor er der plads til forbedringer?Bande-kriminalitet • DR2: ”Hvordan stopper vi voldelig hashhandel?”. <i>Deadline</i>, 29. aug. 2023. • DR1 (2020): ”Farvel til bandelivet” afsnit fra programserien <i>Kriminelt</i>. MitCFU. • TV2 Nyheder: ”Statsministeriet indkalder til pressemøde – her er, hvad vi allerede ved om ny bandepakke”, s. 12. sep. 2023. • World Bank Open Data: Undersøg, om der lineær sammenhæng mellem nogle af følgende variable: Gini-koefficient, forsætlige mord, politisk stabilitet og fravær af vold/terrorisme, BNP (nuværendes US dollars), læsefærdigheder, fattigdomstal. (brug ”Excel i samfundsfag”) <p>Andet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diverse satiretegninger over aktuelle nyheder fra ind- og udland (opvarmningsøvelser) <p>Omfang: 13,5 timer a 60 min. (ca. 15%)</p>
<p>Arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning, gruppearbejde og projektarbejde.</p>

<p>Forløb 2</p>	<p>Velfærdsstaten under pres</p>
<p>Forløbets indhold og fokus</p>	<p>I dette forløb undersøgte eleverne de udfordringer, som det danske velfærdssamfund med en stor universel velfærdsmodel står overfor i dag og i fremtiden. Fokus var her både på den demografiske udvikling, globaliseringens udfordringer, den fri bevægelighed i EU og rekrutteringsproblemer i ældreplejen og i sundhedssektoren. Desuden blev det diskuteret, hvorvidt solidariteten i Danmark er under pres, når vi i stigende grad ser indkomstafhængige ydelser, alt imens vi fx fortsat har et progressivt skattesystem.</p>

Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå • anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger • undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold • undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå • påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler • formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi • på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<p>Sociologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark <p>Politik</p> <ul style="list-style-type: none"> • politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU • <p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> • velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund • globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold
Anvendt materiale.	<p><u>Kernestof</u></p> <p>Bjørnstrup, Victor; Matthiesen, Tobias; Skov, Oliver Boserup: <i>Velfærdsstaten under pres</i>. Forfatterne og Forlaget Columbus. Første udgivelsesår 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 1: Hvad er en velfærdsstat? • Kapitel 2: Konkurrencestaten som velfærdsstatens arvtager? • Kapitel 3: Økonomien bag en velfærdsstat • Kapitel 4: Solidaritet under forandring • Kapitel 5: EU og den danske velfærd • Kapitel 6: Udfordrer globaliseringen velfærdsstaten? <p><u>Supplerende stof</u></p> <p>Demografiske udfordringer og arbejdsudbuddet</p> <ul style="list-style-type: none"> • DR2: ”Skal vi arbejde mere?” fra <i>Debatten</i>, 28. sep. 2023. <p>Konkurrencestaten som velfærdsstatens arvtager</p> <ul style="list-style-type: none"> • DR: ”Haster, haster, haster”. Fra serien <i>Genstart</i>. Emne: Embedsmænd brænder sammen af stress. D. 9. maj 2023.

	<ul style="list-style-type: none"> • DR: ”Dræber arbejds- og forventningspres kernefamilien?” <i>Deadline.</i> (sæson 2023) <p>Den demografiske udfordring og skattesystemet</p> <ul style="list-style-type: none"> • DR Explainer: ”Hvad betyder demografisk træk?” • DR Nyheder (29. mar. 2023): Regeringens pensionsordning forringer forholdene for dem, der føler sig allermest nedslidte • DR2: ”Ret til tidlig pension” fra <i>Debatten</i>. Vi så en lille del. <p>EU og den dansk velfærd (arbejdskraftens frie bevægelighed)</p> <ul style="list-style-type: none"> • DR Nyheder (2023): ”Udlændinge stikker af fra SU regningen: Gælden er steget til 13 milliarder kroner”, d. 16. jan. 2023. • <i>Information</i> (2017): Mænd skal tage fire måneders barsel, hvis det står til EU-Kommissionen, 27. apr. 2017. • <i>Altinget</i> (2018): Regeringen får mandat til at sige nej til EU's barseldirektiv (2018) • Ministerrådet (af EU-Oplysningens flertalsberegner) • DR Nyheder: Politisk aftal om øremærket barsel til både mor og far på plads. 26. okt. 2021. <p>Globaliseringen og velfærdsstaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • fra EU-Oplysningen: Social dumping eller fair konkurrence? <p>Samfundsfaglig metode</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excel i samfundsfag - indekstal (eleverne beregnede indekstal for forskellige aldersgrupper i perioden 2022-2060, hvor 2022 var basisåret.) <p>Omfang: 23 timer a 60 min. (ca. 20%)</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde og projektarbejde.

Forløb 3	Demokratiets udfordringer
Forløbets indhold og fokus	Formålet med forløbet er at eleven opnår viden om politiske og demokratiske forhold i ind- og udland. Forløbet dækker i store træk den del af undervisningsbekendtgørelsen der vedrører politik og dermed er der fokus på ideologier, politiske skillelinjer, demokrati, parti- og vælgeradfærd, magt og politiske beslutningsprocesser. Herudover lærer eleverne at analysere politiske og demokratiske forhold ved hjælp af statistik og andet empiri fx ved at inkludere Freedom Houses politiske og civile rettigheder. Undervisningen vil veksle mellem brugen af komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode, så eleven får øvet deres metodiske og analytiske kompetencer.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå. • Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffer samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger. • Undersøge og dokumentere et politikområde herunder betydningen af EU og globale forhold. • Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre.

	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistik materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere. • Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler. • Formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi. • På et fagligt grundlag argumenterer sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • Magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund herunder ligestilling mellem kønnene. • Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng herunder de politiske systemer i Danmark og EU.
Anvendt materiale.	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Skov, Oliver Boserup; Matthiesen, Tobias; Bjørnstrup, Victor: <i>Samf på B</i>. Forlag: Systime. Følgende afsnit:</p> <p>4. Hvem har den politiske magt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.1. Politik - hvad er det? • 4.2. Hvordan kan et demokrati se ud? • 4.3 Magt • 4.4 Folketingets rolle og position – den parlamentariske styringskæde og magtens tredeling • 4.5 Lovgivningsprocessen og dens aktører • 4.6 Medierne og politisk meningsdannelse • 4.7 EU's institutioner og beslutningsproces <p>6. Partier og vælgere – et politisk billede i forandring?</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.1 Partier i forandring – nye politiske skillelinjer? • 6.2 De politiske partiers adfærd – teorier om parti-adfærd • 6.3 Vælgeradfærd – forandringer i vælgernes politiske opførsel <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p>Rettigheder i Danmark</p> <ul style="list-style-type: none"> • Freedom House - Countries and Territories - find Danmarks 'Freedom in the World' rapport. <p>Venstres vælgerkrise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læs artiklen TV2: Troels Lund svarer vævende om CO₂-afgift på landbrug <p>Undersøg og diskutér Danmarksdemokraterne</p> <ul style="list-style-type: none"> • to afsnit i DR-dokumentaren Støjbergs stemmer (2023). • Holst, Emma Qvirin (20. sep. 2022): "Hvem stemmer på Inger Støjberg og co.? Bliv klogere på Danmarksdemokraternes vælgere". <i>Altinget</i>.

- Rønberg, Ninna Gøbel (19. nov. 2022): ”[Efter kæmpe vælgerlissing: Dem har V tabt, og sådan skal de få dem igen](#)”. *Altinget*.
- Dr.dk: [Meningsmålinger](#). Inddrag her ’resultatet ved FV22’, ’partihistorik’ og ’vælgervandring’.
- Meesenburg, Ida (10. feb. 2023): ”[Hun har stået i spidsen for partiet i et halvt år: Inger Støjberg vil vælges som formand for Danmarksdemokraterne](#)”. *Dr.dk/nyheder*.
- Redder, Anders (22. jan. 2020): ”[Et kritisk punkt er nået og ’demokratiet lider’](#)”. *Partiernes medlemstal falder og falder*. *Kristeligt Dagblad*.
- Martensen, Mette Mohr m.fl. (3. nov. 2022): ”[Kun to gange tidligere er så mange på Christiansborg blevet skiftet ud efter et valg](#)”. *Dr.dk/nyheder*.

Magt

- DR-dokumentaren [Den Rigeste Procent](#)
- Partistøtte
  - [Uligevægten i partistøtten gjorde valgkampen unødigt udemokratisk](#)
  - Reiter, Gry Inger (14. juni 2018): ”[Gør noget for demokratiet: Skær i partistøtten](#)”. Fra *Information*. (findes også via Infomedia.dk)
  - Mosbech, Hakon (1. maj 2019): ”[Skjulte penge bliver kaldt en sort plet på dansk politik. Sådan her vil de klogeste hoveder rydde op](#)”. Fra *Zetland*. (findes også via Infomedia.dk)
  - Buch, Roger (24. november 2022): ”[Åbenhedsreglerne for partistøtten er så gennemhullede, at de intet er værd](#)”. Fra *Altinget*.
  - Ditzel, Emil Ellesøe; Moestrup, Jonas H. (8. Juni 2019): ”[Partier under spærregrænsen får 25 millioner – det vil Paludan og Riskær bruge pengene på](#)”. Fra *TV2*.
  - Lønstrup, Katrine Falk; Lund-Hansen, Christoffer (28. april 2022): ”[Partistøtte: Her er partiernes største bidragsydere](#)”. Fra *Altinget*.

Valg

- Se videoen: [YouTube: Sådan foregår et folketingsvalg](#)

Case: Koranloven

- Pabst, Mette (7. december, 2023): ”Folketinget stemmer ja til omstridt koranlov”. Fra DR: <https://www.dr.dk/nyheder/politik/folketinget-stemmer-ja-til-omstridt-koranlov>
- Nørup Agerholm, Daniel (21. September 2023): ”Knap 400 kunstnere, forfattere og samfundsdebattører protesterer mod koranlov”. Fra Jyllands-

	<p>Posten: https://jyllands-posten.dk/politik/ECE16449878/knap-400-kunstnere-forfattere-og-samfundsdebattorer-protesterer-mod-koranlov/</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Radikale Venstre forventer at stemme for koranlov” (13. november 2023). Fra Politiken: https://politiken.dk/danmark/art9618470/Radikale-Venstre-forventer-at-stemme-for-koranlov • Meesenburg, Ida (22. september, 2023): ”Overblik: Kommende koranlov ’indskrænker ytringsfriheden’, er ’upræcis’ og ’tvetydig.’” Fra DR: https://www.dr.dk/nyheder/politik/overblik-kommende-koranlov-indskraenker-ytringsfriheden-er-upraecis-og-tvetydig • ”Paludan stifter teatertrup for at komme uden om koranlov” (11 december 2023). Fra DR: https://www.dr.dk/nyheder/politik/paludan-stifter-teatertrup-komme-uden-om-koranlov • ”L 65 Forslag til lov om ændring af straffeloven” (Fremsat 27 oktober 2023). Fra Folketinget: https://www.ft.dk/samling/20231/lovforslag/L65/som_fremsat.htm <p>Flere flertalsafstemninger i Ministerrådet?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læs artiklen Altinget: Dansk støtte til flere flertalsafstemninger i EU får kritik af flere partier <p>Omfang: 22,5 timer a 60 min. (ca. 20%)</p>
Arbejdsformer	I dette forløb veksles der mellem lærerstyret undervisning, gruppearbejde og individuelt arbejde. Der veksles derudover mellem at arbejde induktivt og deduktivt. Desuden har eleverne trænet synopsisgenren og evnen til selv at formulere en problemformulering med dertilhørende problemstillinger.

Forløb 4	En bæredygtig økonomi
Forløbets indhold og fokus	Formålet med forløbet er at eleverne opnår viden om makroøkonomiske sammenhænge og årsagssammenhænge i et bæredygtigt perspektiv. Her skal bæredygtighedsbegrebet forstås i bredere forstand, da forløbet overordnet sætter spørgsmålstegn ved om vi håndterer økonomien på bæredygtig vis; om dette ses gennem spørgsmålet om klima, mangel på pædagoger, boligmarkedet vil variere afhængigt af dagens Danmark. Fokusset for forløbet er at stille skarpt på økonomidelen af bekendtgørelsen, som førhen kun er blevet inkorporeret i de forrige forløb i begrænset form. Eleverne får i forløbet mere dybdegående forståelse for det økonomiske kredsløb, de samfundsøkonomiske mål, økonomiske politikker, globalisering m.m. og klassen bliver trænet i at analysere og diskutere empiri med udgangspunkt i økonomiske begreber.

Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå. • Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffer samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger. • Undersøge og dokumentere et politikområde herunder betydningen af EU og globale forhold. • Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. • Formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistik materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere. • Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler. • Formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi. • På et fagligt grundlag argumenterer sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Det økonomiske kredsløb, økonomiske politikker, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling og økonomisk styring nationalt og regionalt. • Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold.
Anvendt materiale.	<p>[Angiv hvilke materialer, der har været anvendt i forløbet, fordelt på kernestof og supplerende stof. Angiv desuden omfanget i form af antal sider/procent og en angivelse af forløbets samlede undervisningstid og fordybelsestid (opgøres i timer a 60 minutter. Læs mere herom i bekendtgørelse af lov om de gymnasiale uddannelse § 19)]</p> <p>Kernestof</p> <p>Skov, Oliver Boserup; Matthiesen, Tobias; Bjørnstrup, Victor: <i>Samf på B</i>. Forlag: Systime. Følgende afsnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.2 De politiske partiers adfærd – teorier om parti-adfærd • 7.1 Hvad er økonomi • 7.2 Det økonomiske kredsløb og konjunkturerne • 7.3 Samfundsøkonomiske mål • 7.4 Økonomisk politik – hvordan kan man styre samfundsøkonomien? • 7.5 EU og økonomisk politik – hvem kan egentlig gøre hvad? • 7.7 Globaliseringen – hvad betyder den for dansk økonomi?

Supplerende stof

Tag temperaturen på dansk økonomi

- *Økonomiministeriet*: [Økonomisk redegørelse, december 2023](#).

Det økonomiske kredsløb og SVM-regeringens skattelettelser

- *Altinget* (6. nov. 2023): ”[Her er regeringens udspil, der skal give danskerne skattelettelser for milliarder](#)”.
- *Dansk Industri* (7. nov. 2023): ”[Forsvundne køkkenhaver viser, hvorfor skattelettelser virker](#)”.
- [DR: Regeringen: 3,3 millioner danskere skal betale mindre i skat - 8.000 skal betale mere](#)

Nationalbanken følger ECB

- [Politiken: Nationalbanken følger ECB og hæver renten til det højeste niveau siden 2009](#)

Flyafgift og ældrecheck

- [DR: Regeringen klar med afgift på flybilletter](#)

Lønloft til offentlige ansatte

- [DR: Lønloft til tusindvis af offentligt ansatte: Se her, hvad de forskellige grupper får](#)

SVM-regeringens arbejdsudbudsreform

- *Debatten*. Vi ser afsnittet: ”[Arbejder Danmark for lidt](#)” (09. nov. 2023)

SVM-regeringens skattereform

- Kritik fra CEVEA: <https://www.alinget.dk/artikel/cevea-ingen-af-regeringens-argumenter-for-skattelettelser-holder-vand>
- Uro i baglandet hos Socialdemokratiet pga. skattelettelser: <https://www.dr.dk/nyheder/politik/modstanden-mod-mette-frederiksens-ekstra-skattelettelser-breder-sig-jeg-er>
- DSU kritiserer regeringens skattelettelser: <https://www.berlingske.dk/politik/socialdemokratiet-faar-kritik-fra-egne-raekker-naar-du-blander-roed-og>
- Skattelettelserne rammer skævt: <https://jyllands-posten.dk/politik/ECE16493266/i-en-sen-nattetime-svarede-mette-frederiksen-udenom-men-nye-tal-viser-hvor-regeringen-bruger-mest-paa-skattelettelser/>
- Cepas roser regeringens skattelettelser: <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/13763406/cepos-ros-til-regeringen-for-skattelettelser-men-top-topskatten-er-unodvendig-og-skadelig-symbolpolitik?publisherId=90650&lang=da>

Business Class - Farlig sejlads i Det Røde Hav

- Vi ser udsendelsen [Business Class: Farlig sejlads i Det Røde Hav](#)

	<p>EU's landbrugspolitik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ser et kort nyhedsindslag fra TVA: TVA: Pisk og gulerod til europæiske landmænd (ca. 7 minutter) • Læs denne korte artikel Von der Leyen trækker forslag om halvering af pesticidforbrug tilbage <p>Pengepolitik og det økonomiske kredsløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læs udsnittet af DR-artiklen: Cheføkonom kalder det 'risikabelt' at hæve renten endnu en gang - men alternativet er værre <p>Omfang:</p> <p>15 timer a 60 min. (ca. 15%)</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde og projektarbejde.

Forløb 5	Populisme og identitetspolitik
Forløbets indhold og fokus	<p>I forløbet har eleverne undersøgt to fremtrædende politiske strømninger i begyndelsen af det 21. årh; populisme og identitetspolitik – dette for at afklare, hvordan disse strømninger udfolder sig, og på hvilken måde de hænger sammen.</p> <p>Eleverne har til at starte med arbejdet med to forskellige former for populisme; højre- og venstrepopulismen, som den præsenteres af hhv. Jan-Werner Müller og Chantal Mouffe, samt hvorledes disse udfolder sig empirisk - gennem cases om USA, Ungarn og Spanien.</p> <p>Herefter har eleverne beskæftiget sig med forskellige typer generelle vælgeradfærdsteori (sociologiske, socialpsykologiske og rationelle), der efterfølgende har ledt videre til specifikke teorier om årsagerne til højrepopulismens fremgang; Dani Rodriks økonomiske globaliseringstese og Inglehart/Norris' kulturelle backlash-tese.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå • anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger • undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold • sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre • formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere

	<ul style="list-style-type: none"> • påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler • formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi • på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<p>Sociologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark • politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier <p>Politik</p> <ul style="list-style-type: none"> • politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd • magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU <p>Økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> • globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold
Anvendt materiale.	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>Carlsen, Marie Berg (2021): <i>Populisme og identitetspolitik</i>. Forfatterne og Forlaget Columbus. Første udgivelsesår 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 1: Hvad er populisme? • Kapitel 2: Den højreorienterede populisme • Kapitel 3: Den venstreorienterede populisme • Kapitel 4: Vælgeradfærdsteori • Kapitel 5: Årsager til højrepopulisternes fremgang • Kapitel 11: Populisme og identitetspolitik <p><u>Supplerende stof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DR2 (2014): <i>Populismens fremmarch i Europa</i>. 54 min. MitCFU. • DR Explainer (2020): ”Krisetider giver magt til verdens ledere”. • DR2 (2016): <i>Trumps vrede hvide vælgere</i>. 29 min. MitCFU. • DRTV: ”Peter Skaarup møder transkønnet” fra <i>Realitytjek</i>. Sæson 1. <p>Juridisk kønsskifte i Danmark</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://nyheder.tv2.dk/samfund/2022-08-17-ingen-paa-nul-aar-vil-faa-juridisk-koensskifte-derfor-giver-det-alligevel-mening-ifoelge-ekspert <p>Højrepopulismen i Europa i dag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Malte Larsen (tidligere NB, nu DF) i Deadline d. 2. jan. 2023 • <i>Politiken</i> (8. okt. 2022): ”Man skal passe på med at overvurdere populismens styrke”. Artiklen findes på <i>Infomedia.dk</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zetland</i> (19. jun. 2023): ”For et år siden anede man populisternes tilbagegang i Europa. Nu har piben fået en anden lyd”. Artiklen findes på Infomedia.dk. • <i>Politico</i> (1. dec. 2023): ”’Clash of civilizations’ looms over EU elections”. • <i>Eurostat</i>: Unemployment rate (arbejdsløshedsprocent i de forskellige medlemslande i EU) • Statista (2024): ”’Populist vote share in the national elections of selected European Union (EU) countries as of March 2018”. <p>Samfundsfaglig metode</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excel i samfundsfag: Lineær regression <p>Andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diverse satiretegninger fra ind- og udland. Opvarmningsøvelser. <p>Omfang: 16,5 timer a 60 min. (ca. 15%)</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde og projektarbejde. Desuden har eleverne trænet synopsisgenren og evnen til selv at formulere en problemformulering med dertilhørende problemstillinger.

Forløb 6	Individet i det senmoderne samfund
Forløbets indhold og fokus	Formålet med forløbet er, at eleven opnår viden om sociologiske teorier og begreber, som tidligere har indgået mere eller mindre i de forrige forløb. Forløbet ”Individet i det senmoderne samfund” har derfor til formål at give eleven en dybere introduktion til sociologi. Derudover er det det sidste forløb for klassen, så fokus er også på eksamensforberedelse og repetition af tidligere teorier og begreber. Eleverne får i forløbet mere dybdegående forståelse for socialiseringsprocesser, overgangen fra det traditionelle, til det moderne, til det senmoderne samfund, Giddens, Ziehe, Sennet og Rosas samtidsdiagnoser og begrebsapparater, sociale mediers betydning gennem Turkle og Goffman. Herudover introduceres eleverne til køn som et begreb under forandring, samt hvorvidt der er chancelighed i Danmark.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå. • Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffer samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger. • Undersøge og dokumentere et politikområde herunder betydningen af EU og globale forhold. • Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre. • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistik materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere.

	<ul style="list-style-type: none"> • Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler. • Formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi. • På et fagligt grundlag argumenterer sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Identitetsdannelse og socialisering. • Politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier. • Social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande, herunder Danmark
Anvendt materiale.	<p>Kernestof Skov, Oliver Boserup; Matthiesen, Tobias; Bjørnstrup, Victor (2019): Samf på B. Første udgivelsesår 2019.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 2: Identitet i det senmoderne – hvem er jeg? • ”3.1 Social ulighed – er alle lige i Danmark?” (inklusive underpunkter) • 6.2. De politiske partiers adfærd - teorier om partiadfærd <p>Supplerende stof</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finans.dk (okt. 2023): Hver tredje af de unge er tilbøjelig til at skifte job • VIVE’s rapport: Børn og unge i Danmark – velfærd og trivsel i 2022 • DR-dokumentarserien Hvem styrer dit liv? • <i>Deadline</i> fra d. 3. januar 2023: Stadig flere unge danskere mistrives psykisk. Svend Brinkmann peger på præstationskrav, højt tempo og selvpsykologisering. MitCFU. • Ny karakterskala <ul style="list-style-type: none"> - Læs artiklen: Altinget: S og V ville reformere karakterskalaen – men efter valget er de kommet i tvivl. - Altinget (feb. 2023): Nyvalgt ordfører: Trivselskrisen skal ikke løses ved at sænke kravene til børn og unge <p>Omfang: 15 timer a 60 min. (selve forløbet) (ca. 15%)</p>
Arbejdsformer	I dette forløb veksles der mellem lærerstyret undervisning, gruppearbejde og individuelt arbejde. Der veksles derudover mellem at arbejde induktivt og deduktivt. Desuden har eleverne trænet synopsisgenren og evnen til selv at formulere en problemformulering med dertilhørende problemstillinger.